

O SMREKI 2

CILJ: *Otrok izve, da smreka raste v gozdu ter da ima sorodnike (jelko, bor, cipreso). Spozna, da ima škodljivce (lubadar in rdeča trohnoba). Ve, da nam smreka daje svoj les ter da iz njenih vršičkov delamo sirup.*

PRIPOMOČKI IN POTREBEN MATERIAL ZA UČNO URICO:

- posnetek o smreki,
- predstavitev o smreki,
- okrogel kozarec ali kaj podobnega za obris kroga,
- tulec wc papirja ali kaj podobnega za obris elipse
- svinčnik
- papir A4 velikosti.

POTEK UČNE URICE:

1. Predstavitev smreke

Z otrokom se usedemo na kavč ali preprogo. Če imamo knjige, v katerih so slike smreke, jih lahko vzamemo in odpremo. Nato otroka vprašamo, kaj vse ve o smreki, kaj si je od pretekle učne ure zapomnil. Otrok naj prosto pripoveduje. Ko konča, mu povemo, da bomo danes o smreki izvedeli še nekaj novega, in sicer kje raste, kateri so njeni sorodniki in škodljivci ter kaj vse nam smreka daje.

Veliko dreves je otroku še nepoznanih. Da bi to, o čemer mu pripovedujemo lažje razumel, mu pripovedujemo ob slikah.

- Najprej se z otrokom pogovorimo, kaj vse že ve o smreki. Vemo, da je smreka rastlina, natančneje **drevo**. Kako pa to vemo?
Vemo, da ima v zemlji **korenine**, s katerimi srka hrano in vodo.
Iz zemlje raste **deblo**, ki je trdno in zraste lahko zelo visoko.
Iz debla rastejo **veje, ki dajejo smrekovi krošnji značilno obliko – obliko stožca, trikotnika**. Njeni listi pa so prav posebni. Niso ploščati in široki, ampak so **iglice**. Zato pravimo, da je smreka **iglavec**. Smreka z iglicami diha.
Vemo tudi, da smreka **cveti**, iz cvetov pa nato zrastejo **storži**, v katerih dozoriijo **semena**.
- Otroka vprašamo, ali mogoče ve, kje raste smreka. Smreko najdemo v vseh slovenskih **gozdovih**. Katere rastline pa še rastejo v gozdu? V gozdu najdemo travo, praprot, grme in druga drevesa. V njem najdemo tudi smrekove **sorodnike**. To so drevesa, ki imajo iglice in storže, kot jih ima smreka. Njena sorodnika sta **jelka** in **bor**. Če imate možnost, *pokažite jelko in bor ter njune iglice in storže na sliki v knjigah ali na spletu.*
- Smreka ima tudi **škodljivce**. *Ker je to mogoče nova beseda, jo še enkrat skupaj ponovimo, da si jo bomo lažje zapomnili.* Otroka vprašamo, ali ve, kaj so

škodljivci. Škodljivci so nekatere bolezni in živali, ki škodijo rastlini. Rastlina lahko zboli, ali pa celo umre, če jo napadejo škodljivci. Tak škodljivec je **lubadar**. To je hrošč, ki živi pod lubjem drevesa. V njem dolbe rove in tako povzroči, da se drevo prične sušiti. Smreki škoduje tudi bolezen, ki ji pravimo **rdeča trohnoba**. Ta bolezen uniči smrekov les v koreninah in deblu. Les se obarva v rdečo barvo, sredina debla pa postane votla, to pomeni prazna. Če imate možnost, pokažite lubadarja in rdečo trohnobo na sliki v knjigah ali na spletu.

- Smrekov les je zelo mehek in elastičen, zato ga uporabljamo za izdelavo **pohištva** (miz, stolov, omar itn.), za izdelavo **glasbil** (violin, kitar, klavirjev itn.) ter za izdelavo **papirja**. Iz njenih iglic pridobimo tudi dišeče **olje**. Njeni mladi poganjki (vršički) so zelo zdravi, zato jih spomladi nabiramo ter iz njih delamo **sirup**.

Da bi to, o čemer smo govorili, lažje razumeli, si oglejmo posnetek in odgovorimo na vprašanja:

- Kje raste smreka?
- Kateri so njeni škodljivci?
- Kaj vse nam daje smreka?

Posnetek: https://www.youtube.com/watch?v=masIKAUjhic&ab_channel=Znamsam

Da bi si nova spoznanja o smreki dobro zapomnili, smo pripravili spodnjo dejavnost.

2. Dejavnost:

Kot smo v predstavitvi smreke spoznali, ima tudi smreka sorodnike, ki imajo iglice in storže. Če smo kdaj že nabirali storže vemo, da najdemo v naravi storže različnih oblik. Nekateri imajo obliko kroga, ki ga že poznamo, drugi pa so bolj podolgovati. Taki obliki rečemo elipsa. Ta je za nas nova oblika in jo bomo danes поблиže spoznali.

BOR

SMREKA

JELKA

Potek dejavnosti:

1. Otrok na list papirja položi kozarec (ali drug predmet za obris kroga) in ga samostojno ali s pomočjo obriše. Na listu bo nastala oblika **kroga**.
2. Sedaj otrok na list papirja samostojno ali s pomočjo obriše še rahlo sploščen tulec wc papirja (ali drug predmet za obris elipse). Nastala bo drugačna oblika, in sicer oblika **elipse**.
3. Z otrokom skupaj pogledamo in primerjamo narisani obliki.

Kako to naredimo? Otrok naravno spozna svet okrog sebe skozi čute (vid, sluh, vonj, okus in tip). Zato vam svetujemo, da jih čimbolj vključite v spoznavanje oblik. Najprej naj si otrok oblike dobro ogleda. Nato lahko s prstom zdrsi čez obrisane oblike. Na ta način bo zaznal, koliko različnih gibov je potrebnih za določeno obliko (pri krogu en gib, pri elipsi prav tako, a je pot drsečega prsta v nekaterih delih bolj v drugih pa manj zavita). Nato se skupaj pogovorimo, v čem se oblike razlikujejo:

- *V krogu je ena črta, prav tako pri elipsi. Črte lahko tudi skupaj preštejemo.*
- *Krog ima ukrivljeno črto, elipsa tudi, le, da je na določenih delih bolj, na drugih pa manj ostro ukrivljena.*
- *Nobena od oblik nima vogalov in ne spreminja ostro smeri.*

4. Otroka spodbudimo, da v stanovanju poišče še druge predmete, ki ga spominjajo oz. v njih prepozna krog in elipso. S seboj lahko vzame list z obrisi, da mu bo v pomoč pri iskanju pravih predmetov. Ko jih najde, pokaže, po čem je prepoznal obliko predmetov. S prstom poboža robove predmeta.
5. Storži smreke, jelke in bora so lahko majhni, v naravi pa najdemo tudi velike. Tako poznamo tudi majhne kroge in velike kroge ter majhne elipse in velike elipse. Otrok postavi predse najprej vse predmete, ki jih je poiskal v stanovanju in ga spominjajo na krog. Nato izmed vseh, ki jih ima pred seboj, izbere enega, ki ga prepozna kot **velikega**, nato pa še enega, ki ga prepozna kot **majhnega**.

Enako naredi za oblike, ki ga spominjajo na elipso.

Če želimo, lahko z otrokom raziskujemo svet storžev in njihovih oblik še s pomočjo dodatne dejavnosti

DODATNA DEJAVNOST

Z družino se odpravite na sprehod. Po poti nabерite čim več različnih storžev.

Doma skušajte storžem skupaj določiti obliko ter ugotoviti, kateremu drevesu pripadajo. V pomoč vam pošiljamo tudi delovni list iglavcev in njihovih storžev.

Želimo vam veliko veselja pri odkrivanju storžev in njihovih oblik!